

CUPRINS

CAPITOLUL I

TIPOLOGIILE INDIVIDUALE/ASOCIATIVE/ SOCIETARE

FURNIZOARE DE SERVICII MEDICALE13

1. Constituirea tipologiilor individuale/asociative/ societare furnizoare de servicii medicale.....13

1.1. Sedes materiae al reglementărilor privitoare
la tipologiile furnizoare de servicii medicale..... 13

1.2. Cabinetul medical în definiția cuprinsă
în Ordonanța nr. 124/1998..... 15

1.3. Cabinetul de medicina de familie și grupul
de practică..... 15

1.4. Tipologii ale cabinetelor medicale 16

1.5. Cabinetele medicale - caracteristici..... 16

1.6. Actul de constituire a cabinetelor medicale asociate
sau grupate 17

1.7. Înființarea și înregistrarea cabinetului medical
individual, a cabinetelor medicale asociate grupate
și a societății civile medicale..... 18

1.8. Etapele procedurii de înființare și înregistrare
a cabinetului medical și a societății civile medicale..... 19

1.9. Obiectul de activitate al cabinetelor medicale..... 19

1.10. Principii de desfășurare a activității în cadrul
cabinetului medical..... 20

1.11. Cabinetul medical organizat ca societate civilă
medicală - reguli privitoare la denumire 21

1.12. Societatea medicală cu personalitate juridică
reglementată de Legea nr. 31/1990..... 22

1.13. Constituirea societății medicale cu personalitate
juridică reglementată de Legea nr. 31/1990..... 23

1.14. Elemente de identificare a societății medicale
cu personalitate juridică reglementate de Legea
nr. 31/1990 26

1.15. Controlul activității cabinetelor medicale, a societăților medicale fără personalitate juridică și a societăților medicale cu personalitate juridică	27
1.16. Alte tipologii furnizoare de servicii medicale.....	27
2. Regimul juridic al profesiei medicale ca profesie liberală; Regimul juridic al societății medicale cu personalitate juridică	30
2.1. Patrimoniul de afectățiune profesională.....	30
2.2. Patrimoniul de afectățiune profesională - modalitatea de constituire, publicitatea și opozabilitatea	31
2.3. Regimul juridic patrimonial al societății civile medicale fără personalitate juridică.....	32
2.4. Regimul juridic patrimonial al societății medicale cu personalitate juridica reglementată de Legea nr. 31/1990	32
3. Publicitatea furnizorilor de servicii medicale.....	35
3.1. <i>Sedes materiae</i> . Reglementari generale vs reglementari speciale în materie de publicitate	35
3.2. Publicitatea esențială pentru furnizorii de servicii medicale	35
3.3. Reglementarea conceptului de „publicitate”	36
3.4. Reguli în materie de publicitate; Publicitatea înșelătoare este interzisă. Publicitatea comparativă are reguli proprii.....	36
3.5. Cum se determină caracterul înșelător al publicității.....	37
3.6. Sarcina probei și răspunderea pentru publicitatea înșelătoare	39
3.7. Prevederile Statutului CMR în materie de publicitate.....	39
3.8. Principii și interdicții în materie de publicitate a furnizorilor de servicii medicale	40
3.9. Jurisprudența Curții Europene de Justiție în materia publicității furnizorilor de servicii medicale.....	44
Bibliografie	49

CAPITOLUL II

REGLEMENTĂRI SPECIFICE PROFESIEI MEDICALE.

DEONTOLOGIA PROFESIONALĂ	50
1. Definiții și precizări terminologice - etică, morală, bioetică, drept, deontologie.....	50
1.1. De ce aceste teme?	50

1.2. Terminologie.....	50
1.3. Codurile de deontologie	51
1.4. Rolul Deontologiei	51
1.5. Alte discipline cu care <i>Deontologia</i> este în relație – Morală, Etică, Drept, Bio-Drept, Bioetica	52
1.6. Codul de deontologie medicală (în vigoare din 6 ianuarie 2017)	53
1.7. Principii fundamentale	54
2. Consimțământul pacientului informat.....	55
2.1. De ce avem nevoie de consimțământul informat al pacientului?.....	55
2.2. Repere istorice	56
2.3. Primul caz în justiție: 1914 US: Cazul „Schloendorff”	57
2.4. Schimbări în relația medic-pacient	57
2.5. De ce au apărut aceste schimbări?	58
2.6. Aceste fapte au dus la adoptarea de norme legale	59
2.7. Definiția consimțământului informat.....	59
2.8. Elementele consimțământului informat.....	59
2.9. Formele consimțământului pacientului informat	59
2.10. Informarea pacientului	60
2.11. Autonomia pacientului.....	60
2.12. Persoanele care nu au capacitatea de a consimți	60
2.13. Minorii.....	61
2.14. Persoane cu dizabilități mentale (incapabili).....	62
2.15. Persoane vârstnice a căror capacitate de decizie este alterată	62
3. Cazuistică.....	63
3.1. Caz 1 (caz preluat din practica medicală, publicat în 2016. A se vedea bibliografia).....	63
3.2. Cazul 2. Julia Csoma (2002-2013)	64
3.3. Apărarea.....	65
3.4. Motivația Deciziei Curții.....	65
3.5. Analiza deontologică a cazului Csoma - Întrebări.....	66
3.6. Important de reținut.....	67
4. Răspunderea disciplinară a membrilor Colegiului Medicilor din România	67
4.1. Abatere Disciplinară - art. 105 Statut.....	67
4.2. Fapte și acte nedeontologice - art. 22 Cod	68
4.3. Sancțiuni - art. 106	69
4.4. Prescripția - art. 107.....	69

CUPRINS

4.5. Competența judecării cazurilor de abateră disciplinară - art. 111	70
4.6. Procedura de soluționare a plângerilor - art. 114	70
4.7. Plângerea / condiții - art. 115 alin.(1)	70
4.8. Nedeclanșarea anchetei disciplinare (art. 115)	71
4.9. Completul de judecată - art. 120	71
4.10. Individualizarea sancțiunii - art. 121	72
4.11. Radierea sancțiunii - art. 130-31	72
Bibliografie	74

CAPITOLUL III

CONTRACTELE ÎNCHEIATE ÎNTRE CASA DE ASIGURĂRI DE SĂNĂTATE ȘI FURNIZORUL DE SERVICII MEDICALE

1. Contractele încheiate între casa de asigurări de sănătate și furnizorul de servicii medicale	75
1.1. Reglementare juridică	76
1.2. Încheierea contractelor	76
1.3. Din specificul contractelor civile	77
1.4. Condiții de eligibilitate pentru încheierea contractelor	78
1.5. Principalele obligații și drepturi contractuale ale furnizorilor de servicii medicale și ale caselor de asigurări de sănătate	84
1.5.1. Prevederile contractului-cadru aprobat prin HG nr. 140/2018 pentru furnizorii de asistență medicală primară	84
1.5.2. Prevederile contractului-cadru aprobat prin HG nr. 140/2018 pentru furnizorii de asistență medicală ambulatorie de specialitate pentru specialitățile clinice	98
1.5.3. Prevederile contractului-cadru aprobat prin HG nr. 140/2018 pentru furnizorii de asistență medicală ambulatorie de specialitate pentru specialitățile paraclinice	101
1.5.4. Prevederile contractului-cadru aprobat prin HG nr. 140/2018 pentru furnizorii de asistență medicală în unități sanitare cu paturi	105

1.6. Sancțiuni, Condiții de suspendare, modificare și încetare a contractului.....	113
1.7. Executarea contractelor.....	116
1.7.1. Egalitatea părților contractului și obligativitatea clauzelor	116
1.7.2. Evoluția jurisprudenței privind depășirea plafonului contractat. Legătura cu contractul privind serviciul public de sănătate.....	119
1.7.3. Soluționarea litigiilor privind executarea contractelor.....	124
Bibliografie	129

CAPITOLUL IV

MALPRAXISUL MEDICAL.....	130
1. Sedes materiae; Legislație specifică	130
2. Raportul juridic medic pacient.....	131
2.1. Așteptări și perspective.....	131
2.2. Caracteristicile juridice ale raportului medic pacient.....	132
3. Conținutul raportului juridic medical.....	132
3.1. Dreptul la informare	133
3.2. Dreptul la confidențialitate.....	135
3.3 Dreptul la îngrijiri. Obligația de a acorda îngrijiri.....	135
3.4. Obligația de îngrijire – obligație de mijloace (regula)	136
3.5. Obligația de îngrijire – obligație de rezultat (excepția)	137
3.6. Obligația de informare. Acordul informat al pacientului.....	138
4. Malpraxisul medical.....	139
4.1. Ce este malpraxisul medical?.....	139
4.2. Caracteristicile erorii medicale (ale malpraxisului)	140
4.3. Formele malpraxisului medical	140
5. Fundamentul răspunderii civile medicale.....	141
5.1. Răspunderea civilă medicală subiectivă (bazată pe culpă).....	141
5.2. Răspunderea civilă medicală obiectivă (bazată pe risc/garanție).....	142
Bibliografie	144

CAPITOLUL V

EXPERTIZA MEDICO-LEGALĂ ÎN PRACTICA JUDICIARĂ	145
1. Sedes materiae. Norme juridice aplicabile activității medico-legale	145
2. Tipuri de acte emise de către unitățile medico-legale.....	147
2.1. Actele medico-legale emise de unitățile medico-legale	147
2.2. Actele administrative emise de unitățile medico-legale.....	149
3. Conținutul și concluziile actelor medico-legale întocmite de către instituțiile medico-legale.....	152
3.1. Certificatul medico-legal (CML).....	152
3.2. Raportul de constatare medico-legală.....	156
3.3. Raportul de expertiza medico-legală.....	158
4. Tipurile de expertize medico-legale	160
4.1. Expertiza medico-legală pentru constatarea sexului, a virginității și a capacității sexuale (de coabitare și/sau procreere).....	160
4.2. Expertiza medico-legală pentru constatarea vârstei, conformației sau dezvoltării fizice, precum și a elementelor necesare pentru stabilirea filiației.....	161
4.3. Expertiza medico-legală traumatologică se face, conform normelor, pentru constatarea leziunilor traumatice, a infirmităților și a stărilor de boală consecutive acestora.....	162
4.3.1. Numărul de zile de îngrijiri medicale are aceeași semnificație ca și în cazul certificatului medico-legal.....	162
4.3.2. Infirmitatea este o vătămare corporală cu caracter permanent, morfologica, funcțională sau morfo-funcțională.	162
4.3.3. Prejudiciul estetic grav și permanent se apreciază după epuizarea tuturor mijloacelor medico-chirurgicale de recuperare.....	163
4.3.4. Punerea în primejdie a vieții este, din punct de vedere medico-legal, situația în care există pericolul cert, iminent sau tardiv ca leziunile să determine moartea, în lipsa unui tratament medical/chirurgical adecvat.	164

4.3.5. Avortul posttraumatic se poate produce mai ales în lunile mari de sarcină (peste luna a 3-a), când uterul gravid devine accesibil traumatismelor.	164
4.4. Expertiza medico-legală pentru evaluarea stării de sănătate, având ca scop stabilirea aptitudinilor unei persoane de a exercita o anumită activitate sau profesie, atunci când acestea sunt contestate.....	165
4.5. Expertiza medico-legală psihiatrică este o cercetare complexă interdisciplinară având ca scop depistarea tulburărilor psiho-patologice și a influențelor pe care acestea le au asupra:	165
4.6. Expertiza medico-legală pentru amânarea sau întreruperea executării pedepsei pentru motive de sănătate	169
4.7. Expertiza medico-legală a filiației se efectuează atât la cererea instanței cât și la cererea persoanelor interesate, fiind obligatorie prezența tuturor persoanelor în cauză: mamă, copilul și presupusul tată.	170
4.8. Expertiza medico-legală a capacității de muncă	172
4.9. Expertiza medico-legală pentru a se stabili alcoolemia prin calcul retroactiv.....	173
4.10. Expertiza medico-legală pe cadavre	173
4.11. Raportul de nouă expertiză medico-legală	175
5. Expertul medico-legal desemnat de către instanță la solicitarea părților	176
6. Concluzii.....	179
Bibliografie/Sitografie:.....	180
BIBLIOGRAFIE GENERALĂ.....	181

CAPITOLUL I

TIPOLOGIILE INDIVIDUALE/ASOCIATIVE/ SOCIETARE FURNIZOARE DE SERVICII MEDICALE

Conf. univ. dr. Rodica Diana APAN
Facultatea de Drept Cluj-Napoca
Universitatea Creștină „Dimitrie Cantemir”
București

1. Constituirea tipologiilor individuale/asociative/ societare furnizoare de servicii medicale

1.1. *Sedes materiae* al reglementărilor privitoare la tipologiile furnizoare de servicii medicale

- Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, modificată și completată,
- Ordonanța nr. 124 din 29 august 1998 privind organizarea și funcționarea cabinetelor medicale, modificată și completată,
- Normele metodologice din 26 februarie 2003 privind înființarea, organizarea și funcționarea cabinetelor medicale, modificate și completate,
- Regulamentului Colegiului Medicilor din România (CMR) și Codului de deontologie medicală (CDM), Statutul Colegiului Medicilor (SCM) și Hotărârea

nr. 3/2016 a Colegiului Medicilor din România , din 06 ianuarie 2017.

- Legea 31/1990 a societăților,
- Codul Civil – Legea nr. 287 din 17 iulie 2009
 - Serviciile medicale sunt acele servicii nominalizate în pachetele de servicii, furnizate de către persoanele fizice și juridice.
 - Pachetul de servicii medicale poate să fie pachet de bază sau pachet minimal, ambele fiind definite de art. 221, alin. 1, lit. c și d din Legea nr. 95/2006 și anume:
 - (i) pachetul de servicii de bază, se acordă asiguraților și cuprinde serviciile medicale, serviciile de îngrijire a sănătății, medicamentele, materialele sanitare, dispozitivele medicale și alte servicii la care au dreptul asigurații și se aprobă prin hotărâre a guvernului;
 - (ii) pachetul minimal de servicii se acordă persoanelor care nu fac dovada calității de asigurat și cuprinde servicii de îngrijire a sănătății, medicamente și materiale sanitare numai în cazul urgențelor medico-chirurgicale și al bolilor cu potențial endemo-epidemic, monitorizarea evoluției sarcinii și a lăuzei, servicii de planificare familială, servicii de prevenție și îngrijiri de asistență medicală comunitară și se aprobă prin hotărâre a Guvernului;
 - *Prestatorii de servicii medicale sunt persoane fizice sau juridice, autorizate de ministerul sănătății pentru a furniza servicii medicale, medicamente și dispozitive medicale; serviciile medicale sunt acele servicii furnizate de către persoanele fizice și juridice, organizate în scopul exercitării profesiei medicale.*

1.2. Cabinetul medical în definiția cuprinsă în Ordonanța nr. 124/1998

- Cabinetul medical este unitatea *cu sau fără personalitate juridică*, furnizoare de servicii publice, de stat sau private, de asistență medicală umană preventivă, curativă, de recuperare și de urgență.
- Serviciile de sănătate în cadrul cabinetelor medicale se realizează de către *medici de medicină generală - medici de familie, medici stomatologi, medici specialiști cu drept de libera practica*.

1.3. Cabinetul de medicina de familie și grupul de practică.

- **În definiția cuprinsă în 64 din Legea nr. 95/2006**
 - (I) *medicină de familie* - specialitatea medicală clinică, de practică publică autorizată, dobândită în condițiile legii;
 - (II) *medic de familie* - medicul specialist de medicină de familie și, prin asimilare, medicul de medicină generală;
 - (III) *cabinet de medicină de familie* - unitatea sanitară privată specializată în furnizarea de servicii medicale în asistența medicală primară, organizată în condițiile legii
 - (IV) *grupul de practică* - cabinete de medicina de familie grupate; asocierea formală a doi sau mai mulți medici de familie titulari de cabinete de medicină de familie, în vederea furnizării de servicii și/sau a utilizării în comun a unor resurse;
 - (V) *medic titular al cabinetului de medicină de familie* - medicul deținător al patrimoniului de afecțiune profesională sau al unei părți a acestuia.

Concluzie:

Definițiile indicate mai sus sunt aplicabile pentru cabinetele medicale, deci, atât pentru cele de medicină de familie, cât și pentru orice alte categorii de cabinete medicale, independent de specialitate.

1.4. Tipologii ale cabinetelor medicale

- profesia de medic, ca profesie liberală, poate fi exercitată în una dintre următoarele tipologii fără personalitate juridică:
 - (i) *cabinet medical individual* – exercitarea profesiei de către medicul titular, care poate avea ca salariați ori colaboratori medici sau orice altă categorie de personal;
 - (ii) *cabinete medicale grupate* - crearea de facilități economice comune pentru cabinetele individuale, care își păstrează individualitatea în relațiile cu terții;
 - (iii) *cabinete medicale asociate* - exercitarea în comun a activității și al asigurării accesului permanent al pacienților la servicii medicale complete, medicii titulari ai unor cabinete asociate își păstrează drepturile și responsabilitățile individuale;
 - (iv) *societate civilă medicală* - doi sau mai mulți medici asociați și poate avea ca salariați ori colaboratori medici sau orice altă categorie de personal.

1.5. Cabinetele medicale - caracteristici

- Cabinetele medicale furnizoare de servicii medicale sunt:
 - (i) *cabinet medical individual; cabinete asociate sau grupate;*
 - sunt tipologii de organizare fără personalitate juridică;

- Organizațiile nonprofit, fundațiile și asociațiile cu activități medicale, asociațiile profesionale, cultele religioase și lăcașele de cult religios, legal constituite, *pot înființa și organiza în structura lor, pe baza hotărârii organelor de conducere, cabinete medicale furnizoare de servicii medicale în regim ambulatoriu.*
- Cabinete medicale *pot fi organizate în structura unităților cu capital de stat sau privat. Acestea pot organiza cabinete medicale de medicina muncii, care vor furniza servicii medicale numai angajaților unităților în cadrul cărora sunt înființate.*

1.6. Actul de constituire a cabinetelor medicale asociate sau grupate

- (i) *Cabinetele medicale grupate - se constituie prin contract dintre doua sau mai multe cabinete medicale individuale, în scopul creării de facilități economice comune, cum ar fi folosirea în comun a patrimoniului și/sau a salariaților ori a colaboratorilor.*
 - Cabinetele medicale grupate își păstrează individualitatea în relațiile cu terții.
 - Contractul de grupare a cabinetelor medicale va fi încheiat în forma scrisă va cuprinde următoarele elemente minime obligatorii: părțile contractului; obiectul și scopul contractului; sediul profesional al cabinetelor medicale grupate; coordonarea cabinetelor medicale grupate, cu indicarea persoanelor care au calitatea de coordonator, facilitățile economice comune și modul de repartizare a